

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/148/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120212513
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7120212513.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu : D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Š., J. J. XX, proti žalovanému : J. M., nar. X.X.XXXX, bytom v X., F. X, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 27.11.2020 sp. zn. 13C/41/2020

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 27.11.2020 č.k. 13C/41/2020-4.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Okresný súd Košice I (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) zhora označeným uznesením zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodol tak o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zakázať žalovanému nakladať (disponovať) so svojim majetkom. Návrh odôvodnil tým, že žalovaný je jeho otcom a nie je schopný konať správne a vedome, v súlade s dobrými mravmi. Týmto návrhom chce žalobca predísť zlým rozhodnutiam žalovaného, ktorý by žalobcu mohol pripraviť o majetok nadobudnutý počas života žalovaného, na ktorom sa podieľal aj žalobca. Žalovaný mu viackrát povedal, že svoj majetok rozdá alebo daruje cudzím osobám. Tvrdil, že žalovaný nie je duševne, psychicky v poriadku, pričom s návštevou lekára odborníka nesúhlasí a požiadal súd, aby nariadil pre žalovaného psychologické a psychiatrické vyšetrenie.

3. Súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol s poukazom na ust. § 324, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d/, § 326 ods. 1,2, § 328 a § 329 ods. 2 CSP.

4. Konštatoval, že žalobca k návrhu nepripojil žiadne listinné dôkazy, ktoré by preukazovali dôvodnosť jeho tvrdení a neuviedol žiadne relevantné skutkové tvrdenia, odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Nepreukázal teda potrebu bezodkladne upraviť pomery medzi stranami. Neuviedol a ani neosvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, pričom nejde ani o prípad, kedy je obava, že exekúcia bude ohrozená. Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom skutočnosť, na základe ktorej by bol žalovaný nespôsobilý na nakladanie so svojim majetkom. Žalobca navrhol psychologické a psychiatrické vyšetrenie žalovaného, avšak toto je možné uplatniť len v konaní o obmedzenie spôsobilosti žalovaného na právne úkony v zmysle Civilného mimosporového poriadku (zákon 161/2015 Z.z.). Neosvedčil ani dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Neosvedčil žiadne dôvody, pre ktoré by žalobcu bolo možné obmedziť v nakladaní s jeho majetkom v zmysle § 123 Občianskeho zákonníka.

5. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol napadnuté uznesenie zrušiť (správne zmeniť - poznámka odvolacieho súdu) a vyhovieť jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Argumentoval tým, že sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím

opatrením a pripojil listiny a dôkazný materiál, ktoré by mali súd ubezpečiť o jeho tvrdeniach. Poukázal aj na konanie vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 24C/36/2020 s odkazom na konanie vedené pod sp. zn. 12Ps/4/2020.

6. Žalobca vo vyjadrení k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k odvolaniu žalobcu uviedol, že nie je psychicky narušený a z toho dôvodu sa nelieči, čo je možné preveriť u jeho ošetrojúcej lekárky J.. J.. Podľa obsahu vyjadrenia nesúhlasí s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a spochybnil aj vierohodnosť žalobcom predložených listín.

7. Krajský súd v Košiciach pred prejednaním odvolania zistil zo spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Ps/4/2020 (pôvodne sp. zn. 24C/36/2020), že žalobca podal proti žalovanému (totožnému ako v tejto prejednávanej veci) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal obmedziť spôsobilosť žalovaného na právne úkony. Uznesením zo dňa 17. decembra 2020 č.k. 12Ps/4/2020-58 súd tento návrh zamietol s odôvodnením, že sa nejedná o ohrozenie žiadnych záujmov, vyžadujúcich si okamžitú intervenciu súdu do pomerov účastníkov konania a neboli preukázané žiadne skutočnosti, pre ktoré by bolo nevyhnutné zasiahnuť do práv žalovaného bez vykonania potrebného dokazovania. Rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony nemôže mať charakter iba predbežnej a dočasnej ochrany práv a pre takéto rozhodnutie je potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie. Upozornil žalobcu, že ak má za to, že je potrebné obmedziť spôsobilosť žalovaného na právne úkony, je potrebné podať návrh na obmedzenie spôsobilosti v zmysle § 234 Civilného mimosporového poriadku. Pri rozhodovaní pritom vychádzal z listinných dôkazov, ktoré pripojil žalobca k odvolaniu aj v tejto prejednávanej veci a navyše vychádzal aj z potvrdenia predloženého žalovaným zo dňa 4.12.2020 J.. M. J., praktičkej lekárky pre dospelých, podľa ktorého žalovaný podľa jej informácií a zdravotnej dokumentácie počas posledných deviatich rokov nebol psychiatricky liečený a ani sledovaný.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu danom ustanovením § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

9. Uznesenie je vo výroku vecne správne, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého uznesenia, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

11. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o nesplnení zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, keďže žalobca nepreukázal, že je potrebné neodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu, konkrétne žiadnym spôsobom nepreukázal tvrdenie, že žalovaný nie je spôsobilý na nakladanie so svojim majetkom.

12. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

13. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

16. Podľa ust. § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

17. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

18. Podľa ust. § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. V zmysle citovaných ustanovení predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je splnenie základných podmienok, a preto súd pred nariadením neodkladného opatrenia posudzuje v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany, či

a/ je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, t.j. osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana,

b/ navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie, t. j. osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy

c/ uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochrana, ktorej sa navrhovateľ domáha,

d/ navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav,

e/ právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah,

f/ sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením

20. Všetky tieto zákonné podmienky musia byť splnené kumulatívne. Je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie, každú jednotlivu, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Bez splnenia ktorejkoľvek z týchto podmienok nemožno návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť.

21. Splnenie zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia súd skúma predovšetkým z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom navrhovateľ je povinný uviesť rozhodujúce skutočnosti, odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán a opísať skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana.

22. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto (dočasné) opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 91/2012). Podľa právnej teórie (Števček, M. a kolektív Civilné právo procesné, Eurokódex s.r.o., Bratislava 2010, strana 309) osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Postačuje, že osvedčené skutočnosti sa mu so zreteľom na všetky okolnosti javia ako nanajvýš pravdepodobné (viď Ústavný súd SR I. ÚS 102/2005, III. ÚS 298/2008, atď.).

23. V prejednávanom prípade odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie konštatuje, že žalobca neosvedčil nárok, ktorému sa má poskytnúť ochrana navrhovaným neodkladným opatrením a zároveň neosvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, z ktorých dôvodov súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

24. Žalobca sa navrhovaným neodkladným opatrením domáhal uloženia zákazu dispozície žalovanému s jeho vlastným majetkom s odôvodnením, že nie je spôsobilý na nakladanie so svojim majetkom a tým ho „môže pripraviť“ o majetok, keďže žalovaný je jeho otcom. Možno teda konštatovať, že navrhovaným neodkladným opatrením sleduje ochranu svojich nárokov ako neopomenuteľného dediča.

25. Z obsahu listín predložených žalobcom spolu s odvolaním je zrejmé, že žalobca je synom žalovaného, nespornou je aj skutočnosť, že žalovaný je nažive a za súčasného stavu preto žalobcovi (dedičské) právo, o ktorého ochranu žiada, nesvedčí.

26. Podstatným v prejednávanej veci je však tá skutočnosť, že nebolo preukázané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, t. j. nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, keď žalobca svoje

tvrdenia o nespôsobilosti žalovaného riadne nakladať so svojim majetkom neosvedčil, a to ani dodatočne predloženými listinnými dôkazmi spolu s odvolaním.

27. Zo žalobcom predložených listinných dôkazov nevyplývajú žiadne skutočnosti, nasvedčujúce úmyslu žalovaného disponovať so svojim majetkom, respektíve konanie smerujúce k nakladaniu so svojim majetkom a nevyplývajú z nich žiadne skutočnosti, nasvedčujúce tvrdeniu žalobcu, že žalovaný nie je spôsobilý nakladať so svojim majetkom.

28. K rovnakému záveru ohľadne spôsobilosti žalovaného na právne úkony dospel súd prvej inštancie aj v konaní vedenom pod sp. zn. 12Ps/4/2020, v ktorom rozhodoval o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd obmedzil spôsobilosť žalovaného na právne úkony, pričom vo vyššie uvedenom konaní žalovaný predložil potvrdenie svojej praktickej lekárky zo dňa 4.12.2020 o tom, že počas posledných deviatich rokov nebol psychiatricky liečený ani sledovaný.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca nepreukázal ani potrebu neodkladnej úpravy pomerov sporových strán.

31. Odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie uvádza, že je potrebné rešpektovať slobodu nakladania každého s vlastným majetkom, pričom zákaz dispozície s majetkom je zásahom do vlastníckeho práva a podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona. Toto ústavou zaručené právo treba rešpektovať aj pri nariaďovaní neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. c) a d) CSP a pred nariadením neodkladného opatrenia, ktorým sa ukladá povinnosť nenakladať s určitými vecami alebo právami alebo zdržať sa výkonu vlastníckeho práva, prípadne strpieť zásah do vlastníckeho práva, je potrebné venovať pozornosť tomu, či uložením zákazu dispozície nedochádza k zásahu do vlastníckeho práva nad nevyhnutnú mieru (princíp proporcionality).

31. Za situácie, že žalobca neosvedčil tvrdenia o nespôsobilosti žalovaného disponovať so svojim majetkom a zároveň neosvedčil žiadne konanie žalovaného smerujúce k nakladaniu s majetkom, by uloženie zákazu žalovanému nakladať so svojim majetkom bolo neprimeraným zásahom do jeho vlastníckych práv.

32. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

33. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, nemá preto právo na náhradu trov odvolacieho konania, úspešnému žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).